

COLUMN HERSENSPINSEL NR. 355

NIEUWE BEZEMS

De column 'Hersenspinzel' wordt geschreven door Augustinus voor KBO-PCOB-Goes en verschijnt digitaal 2 x per maand

Nieuwe bezems vegen schoon.

Het eerste deel van bovenstaande regel is u zeker bekend omdat we het al in onze schooljaren leerden. Alleen ontbrak dan het vraagteken. Het werd gewoon aangenomen dat nieuwe bezems schoonveegden. Tot de bezem zijn haren verloor en gewoon door een nieuwe bezem werd vervangen. En die veegde dan ook weer schoon.

Het tweede deel is voor de meesten van ons een nieuwigheid. Die aanvulling hebben we nooit geleerd en wordt in ons dagelijks taalgebruik niet gebezigd. Of ouwe bezems echt beter vegen? Zelfs een bezem van de beste kwaliteit heeft geen houdbare levensduur. Na veelvuldig en stevig gebruik zal *die* bezem zijn haren verliezen en wellicht ook zijn streken.

Ik heb zo eens op het wereldwijde web rond gestruind. En dan zie je zoveel verschillende verklaringen (of: uitleggen) dat je bij je eigen denkt dat ze daar de bezem wel eens door zouden mogen halen. De betekenis die ik hierna geef is ongetwijfeld een moderne versie van het spreekwoord. Waarschijnlijk verzonnen door een nieuwe bezem, een spraakverlicht personage.

Hier komt die versie: *“Nieuwe werkrachten kunnen positieve veranderingen teweegbrengen.”* Dit is echt een uitleg die we als afkomstig uit de moderne tijd mogen uitleggen, want we maken nogal wat veranderingen mee. En je doet niet helemaal recht aan de woorden van het gezegde. Maar met één uitleg beperk je wat er in de loop der jaren allemaal rond de uitleg van het gezegde is gebeurd. De betekenis die nu volgt is ongetwijfeld afkomstig uit de ‘goede oude tijd’ met een heel ander taalgebruik. En waar het vandaan komt of in welke streek er zo gepraat werd, kon ik ook niet achterhalen.

Hier is ie dan: *“Dit wordt gebezigd in toepassing op hen, die nog korten tijd in dienst zijn en hun plicht nauwgezet waarnemen; lief meisen dienen goed.”* Hier wordt dus gezegd dat nieuwe werkrachten extra goed hun best doen om hun plicht goed na te komen. En dat wordt nog eens extra benadrukt door wat er over die nieuwe dienstmeisjes (nief meisen) wordt gezegd. En zo zijn er nog heel wat manieren waarop het spreekwoord wordt uitgelegd. Zoveel dat je er echt de bezems door wilt halen.

Maar is het ook waar dat ‘nieuwe bezems schoonvegen?’ Veelal wel. Als er in een bedrijf een nieuwe directeur komt (in goed Nederlands ook wel CEO genoemd) kan het niet anders dan dat er binnen dat bedrijf ‘een andere wind gaat waaien’. Of iedereen in dat bedrijf daar tegenop kan boksen zal dan moeten blijken.

En als er bij een voetbalclub een andere trainer zijn intrede doet zal het ‘vlaggenschip’ van de club in een ander spelconcept gaan spelen. Wat dat dan is? Gaat de ploeg dan met de punt naar achter spelen in plaats van met de punt naar voren? Of dat er op het middenveld meer geknepen moet worden? Als ik dat zo wel eens aan-hoor of lees, vraag ik me wel eens af of die goede man of vrouw zelf wel weet waar hij of zij over praat. Maar één ding kunnen we vaststellen: het is een nieuwe bezem die de boel zal schoonvegen.

En hoe moet dat dan met al die oudgedienden in een organisatie. Wordt daar een andere bestemming voor gezocht of is het ‘direct schoon schip maken en de bezem er door halen’? Ik zei/schreef het al eerder. Het Nederlands is een mooie rijke taal. Dus laten we voorzichtig zijn met ‘de bezem erdoor te halen’.

Augustinus